

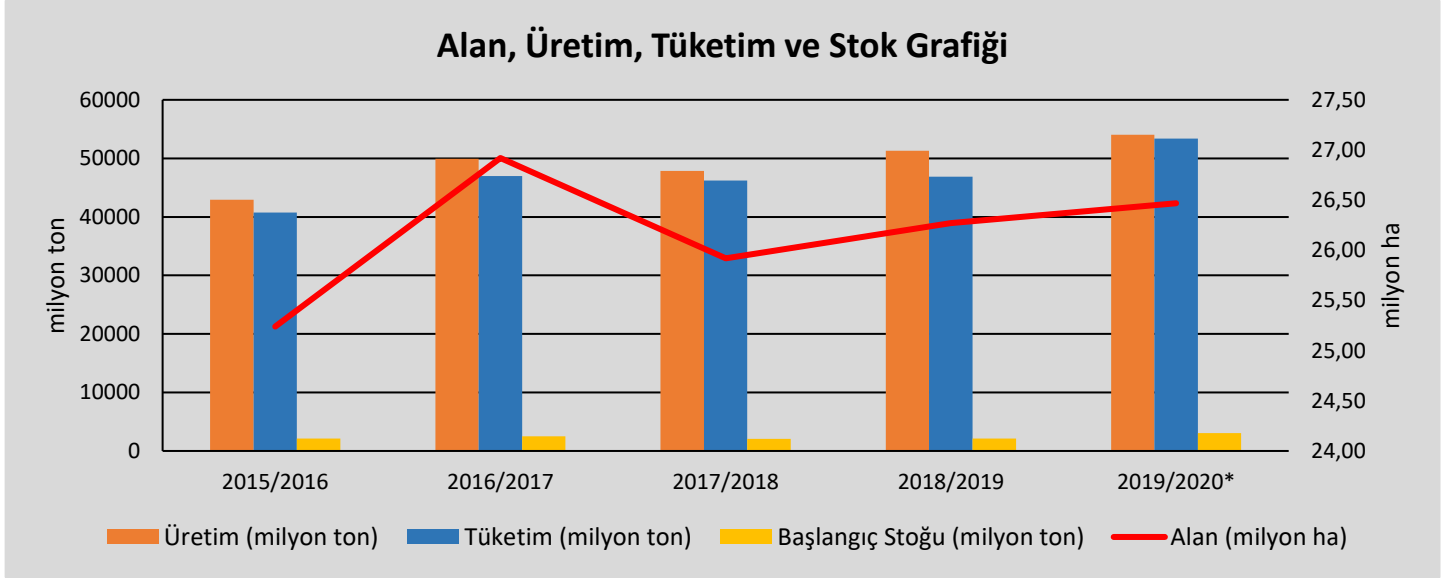

ÜRÜN MASALARI AYÇİÇEĞİ BÜLTENİ

SAYI: 4

ŞUBAT 2020

DÜNYADA AYÇİÇEĞİ

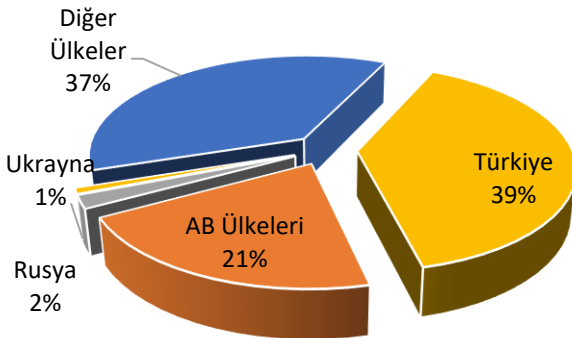

Kaynak: USDA, *tahmin

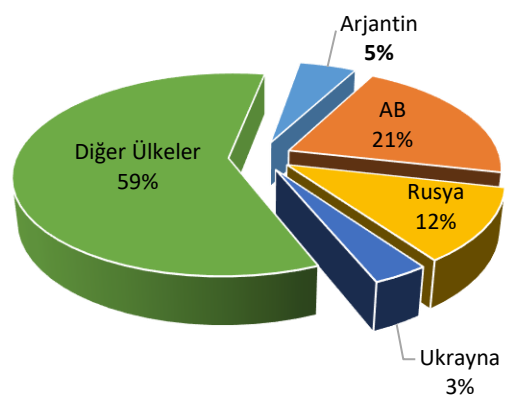
Yağlık ayçiçeği yağ, küspe ve biyodizel üretim amaçlı kullanılmaktadır. Dünyada üretilen ayçiçeği tohumunun yaklaşık %90'ı yağ için işlenmekte geri kalan kısmı ise çerezlik olarak tüketilmektedir. Dünya yağlı tohum üretiminde ayçiçeği 3. sırada yer almaktadır.

Dünya genelinde son 5 üretim sezonuna ait ayçiçeği verileri incelendiğinde, üretim alanlarında ve üretim miktarlarında artış gözlemlenmektedir.

Ayçiçeği İthalatı (2018/2019)

Ayçiçeği İhracatı (2018/2019)

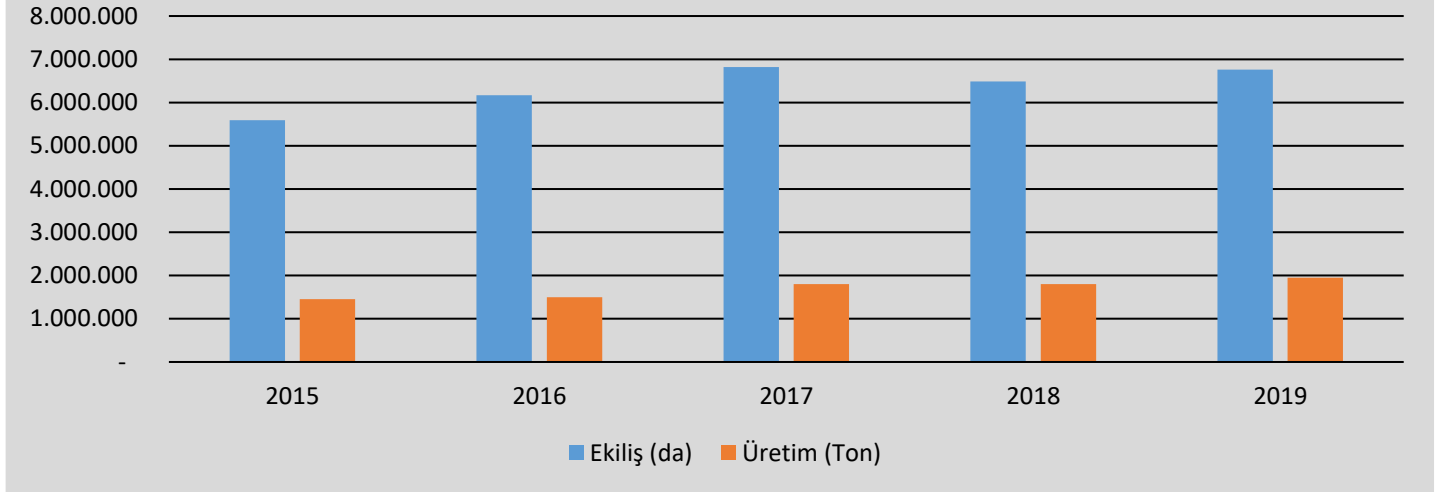

Kaynak: USDA

2018/2019 üretim sezonunda ayçiçeğinde, Dünya genelinde **2,6 milyon ton** ithalat ve **2,9 milyon ton** ihracat gerçekleşmiştir. Dünya ayçiçeği ithalatının yaklaşık %39'unu Türkiye ve %21'ini AB ülkeleri gerçekleştirmiştir. Ayçiçeği ihracatında önde gelen ülkeler ise Rusya ve AB ülkeleridir.

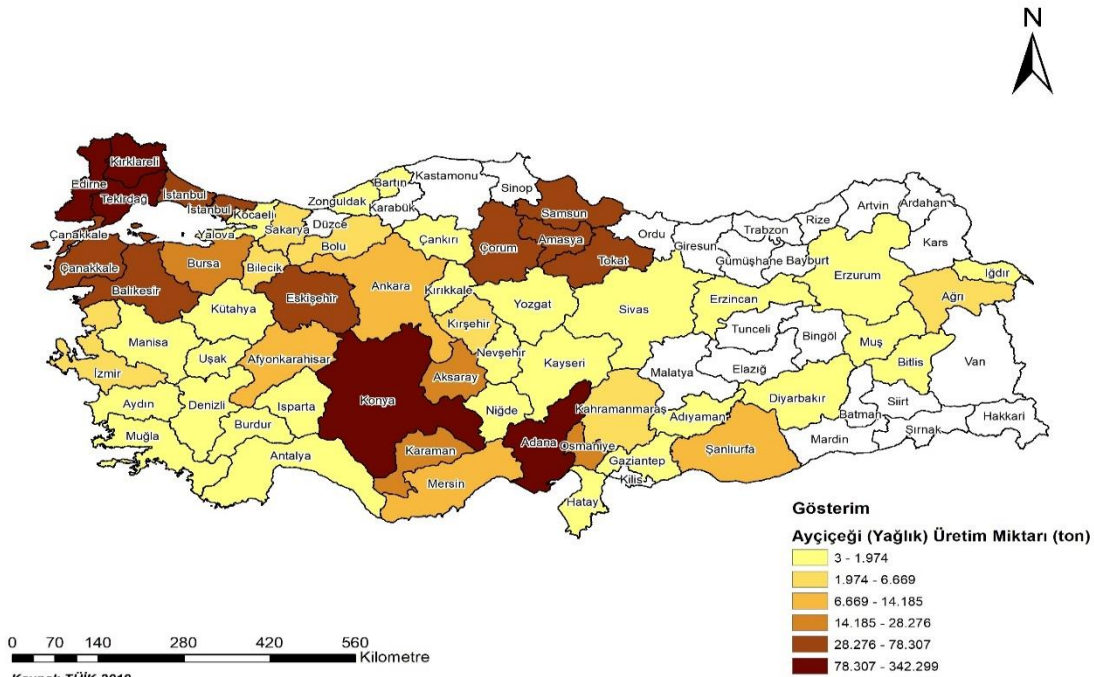
TÜRKİYE'DE AYÇİÇEĞİ

Alan ve Üretim

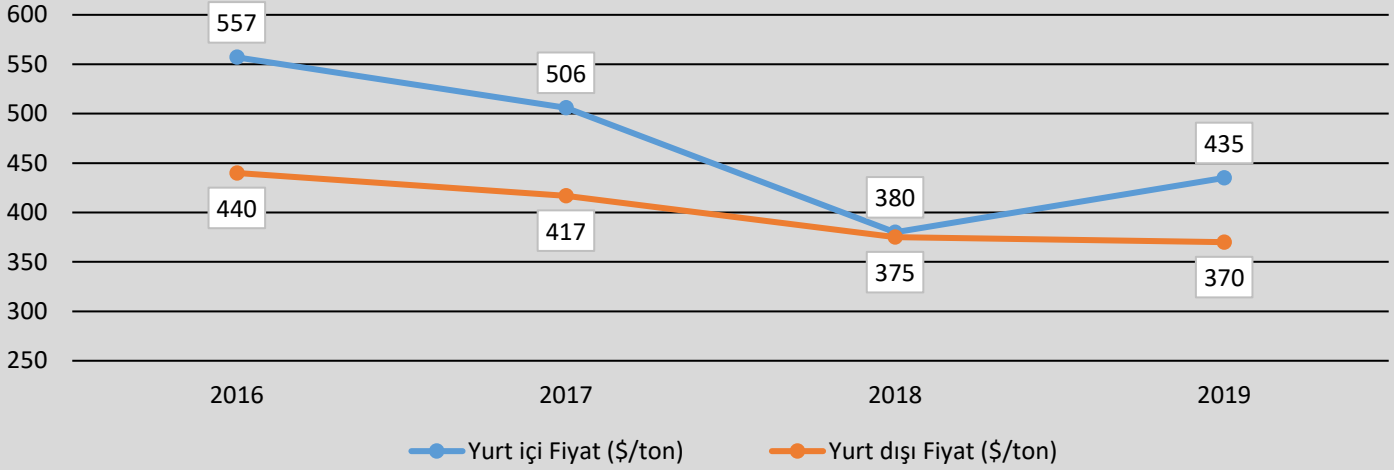

Kaynak: TÜİK

Türkiye yağlık ayçiçeği ekiliş alanları 2015 yılında 5,6 milyon da iken 2019 yılına gelindiğinde yaklaşık **%21 artarak** 6,7 milyon dekara yükselmiştir. Diğer yandan 2015 yılında 1,4 milyon ton olan ayçiçeği üretimimiz yaklaşık **% 30 artarak** 2018 yılında 1,8 milyon tona, 2019 yılında ise, 1,95 milyon tona ulaşmıştır. 2015 yılında dekara verim ortalaması 264 kg iken 2019 yılında % 10 artarak 289 kg'a yükselmiştir.

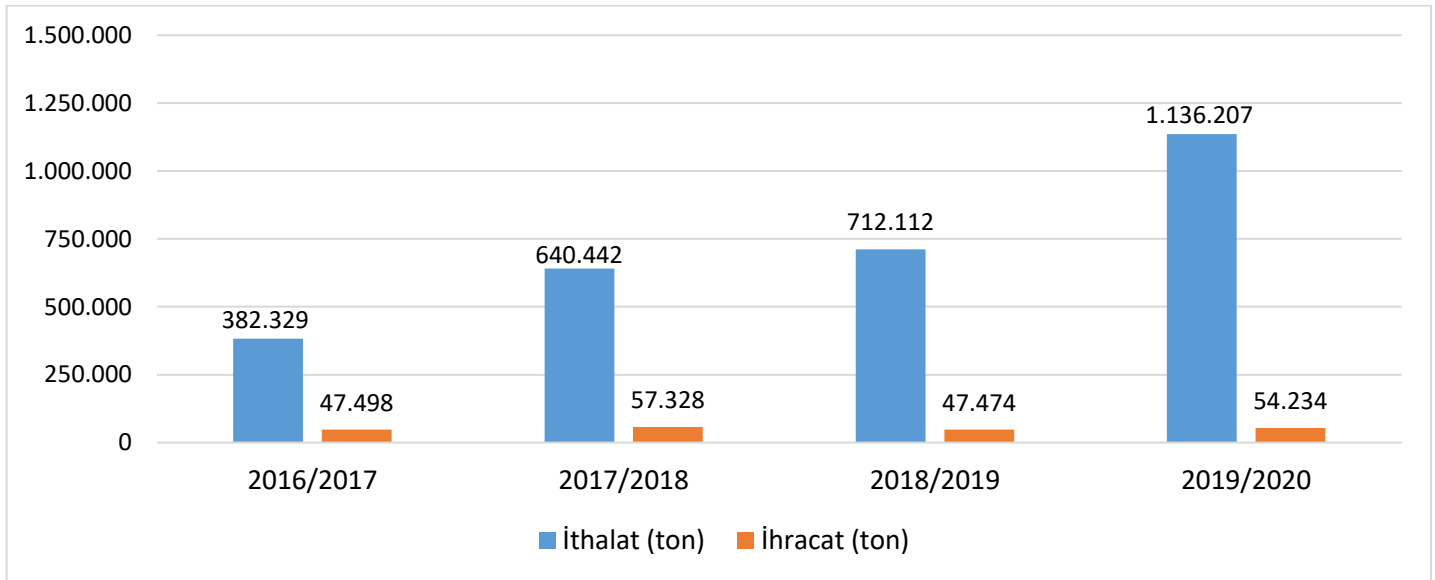
Yurt içi ve Yurt dışı Fiyatlar

Kaynak: USDA, TradeMap, Edirne Ticaret Borsası

2016-2019 yılları arasındaki yağlık ayçiçeği yurt içi ve yurt dışı fiyatları incelendiğinde yurt içi fiyatların daha yüksek olduğu, farkın yıllar bazında azalma gösterdiği görülmektedir. 2016 yılında ülkemizde **1.950 TL/ton**'dan satılan ayçiçeği, 2019 yılında hasatlarında tamamlanmasıyla birlikte, ortalama olarak **2.512 TL/ton**'dan işlem görmüştür. Türk Lirası bazında artış gösteren ayçiçeği, döviz bazında değerlendirildiğinde dalgalı bir seyir izlemiştir.

DIŞ TİCARET

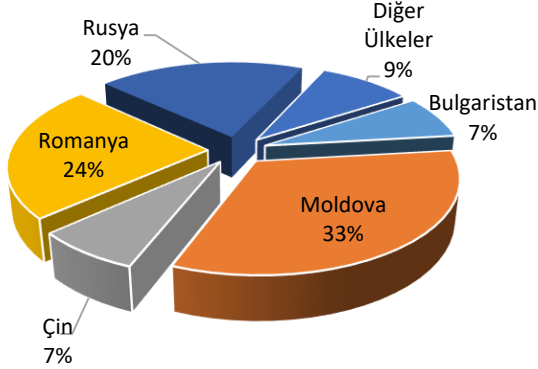

Kaynak: TÜİK, GTİP No: 12060010, 12060091, 12060099

TÜİK 2017 bitkisel ürün denge tablosuna göre ayçiçeğinin yeterliliği **% 64**'tür. Yıllar bazında ithalat miktarlarına bakıldığında; ülkemize yapılan ithalat miktarının büyük bir kısmının **ilk yedi aylık dönemde** yapıldığı görülmektedir. Bu durum; söz konusu dönemde ilk hasadın gerçekleştiği Adana ve Konya'da bile hasadın henüz başlamamış olmasından

kaynaklanmaktadır. Aynı zamanda 2019 yılı son 5 aylık dönemde hasadın hızla ilerlemesi ve tamamlanması nedeniyle ithalat miktarı ilk 7 aya göre daha düşük gerçekleşmiştir.

Yağlık Ayçiçeği İthalatının Ülkelere Dağılımı

2019 yılında ülkemizde **516 bin \$** değerinde **1,1 milyon ton** yağlık ayçiçeği tohumu ithalatı yapılmıştır. Ayçiçeği ithal ettiğimiz ülkeler Moldova, Romanya ve Rusya olarak öne çıkmaktadır.

Kaynak: TÜİK 2018, GTİP No: 12060010, 12060091, 12060099

AYÇIÇEĞİ DESTEKLEMELERİ

Fark Ödemesi Desteği (Krş)	Mazot Desteği (TL/da)	Gübre Desteği (TL/da)
40	26	4

DEĞERLENDİRME

- 2018 yılında **1,8 milyon ton** olan yağlık ayçiçeği üretimimiz 2019 yılında %8 artarak **1,95 milyon tona** ulaşmıştır.
- 2018/2019 sezonunda verimlerin yüksek olması, alıcı kuruluşlarca açıklanan fiyatın üreticileri memnun etmesi ve münavebede ayçiçeğinin yaygınlaşma potansiyelinin bulunması; 2020 üretim yılında **ekiliş alanlarının artacağı** beklentisini yükseltmektedir.
- Dünya genelinde **tüketim miktarı artan ayçiçeğinde** 2020 üretim sezonunda, ülkemizde ekiliş alanlarının artmasını teşvik etmek amacıyla, fark ödemesi desteklemelerinde, yağlı tohumlu bitkiler içerisinde ayçiçeği lehine değişiklik yapılmasına yönelik destekleme birim fiyatları belirleme çalışmalarında konu ele alınmıştır.

HAZIRLAYAN

Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü
Tarım Havzaları Daire Başkanlığı

☎ 0 312 258 84 03

✉ urunmasalari@tarimorman.gov.tr